

2 KREDITES, SZABADON VÁLASZTHATÓ SZEMINÁRIUM

ESTI I. FÉLÉV; IDŐPONT: 2024. OKTÓBER 5. (14:20–17:30) ÉS NOVEMBER 23. (14:20–17:30)

Előadó: Dr. Hernádi Mária

Leírás: A későmodernség három költőjének (Weöres Sándor, Nemes Nagy Ágnes, Pilinszky János) lírájában egy olyan verstípust vizsgálunk, amely a teljes emberi életút ábrázolására tesz kísérletet, s az élet – mint időbeli folyamat – egymás után következő szakaszait különböző terekkel metaforizálja. Ezek az életút-allegóriák egyrészt filozofikusak – hiszen az életút szemlélésén keresztül az időnek, és magának a létnek a természetével foglalkoznak – másrészt viszont tárgyiasan konkrétak és plasztikusak, mert a gondolkodás elvont, szellemi természetű felismeréseit nem fogalmi nyelven, hanem terek ábrázolásával rögzítik a nyelv közegében. A konkrét, fizikai értelemben létező tér pedig mindig milió is, vagyis az életidő-szeletekhez kapcsolódó életérzések, atmoszférák, mindenekelőtt pedig az ezeket rögzítő érzékszervi észleletek tárolója, összegzője, megőrzője. S amint az életút szakaszai terekként metaforizálódnak, ezek a versbeli terek a felismerések gondolati síkját meghaladva, s azt magukba olvasztva nem pusztán szellemi, hanem az egész embert átfogó – vagyis egyszerre testi, szellemi és spirituális természetű – léttapasztalatok hordozóivá válnak.

Kompetenciák: A hallgató képes legyen saját belső tapasztalataira reflektálni. Képes legyen felismerni – esztétikai, nyelvi-irodalmi és teológiai ismereteit és személyes élményeit együttesen mozgósítva – a spirituális tapasztalat hiteles megjelenési formáit a művészi alkotásokban. Képes legyen egy irodalmi műalkotást részleteiben és egészében is önállóan értelmezni. Váljon egyre érzékenyebbé és nyitottabbá a művészi alkotás illetve a művészi nyelv szakrális és etikai dimenziói iránt, s ennek köszönhetően későbbi olvasmányait is jó érzékkel és nagyobb tudatossággal tudja kiválasztani.

Tematika: 1. konzultáció (okt. 5.): Tanári előadás: Az életút és a jelenlét tapasztalata Weöres Sándor, Nemes Nagy Ágnes és Pilinszky János költészetében. Tér és idő ábrázolása a művészi nyelvben.; 2. konzultáció (nov. 23.): Hallgatói referátumok: versértelmezések, fókuszban a következő fogalmakkal: életút, jelenlét, szemlélődés, tér, idő, nyelv.

Követelmény: Részvétel a konzultációkon, aktív órai munka, szövegértelmező órai referátum megtartása, ennek nyomán pedig min. 5 oldalas házidolgozat elkészítése a szorgalmi időszak végére.

Ajánlott irodalom: GADAMER, Hans-Georg: *A szép aktualitása*. T-Twins, Bp., 1994.; GUMBRECHT, Hans Ulrich: *A jelenlét előállítás. Amit a jelentés nem közvetít*. Ráció Kiadó, Bp., 2010.; HAN, Byung-Chul: *Az idő illata. Filozófiai esszé az elidőzés művészetéről*. Typotex, Bp., 2024.; HAN, Byung-Chul: *A rítus eltűnése. A jelen topológiája*. Typotex, Bp., 2023.; HAN, Byung-Chul: *A Föld dicsérete. Utazás a kertbe*. Typotex, Bp., 2022.; HEIDEGGER, Martin: *A földút*. In: „...költőien lakozik az ember.” *Válogatott írások*. T-Twins-Pompei, 1994.; MERTON, Thomas: *A belső tapasztalat. Jegyzetek a szemlélődésről*. Ursus Libris, Bp., 2011.; MUSTÓ Péter: *Csendben születik az élet. A belső ima tapasztalatairól*. JTMR-L'Harmattan Kiadó, Bp., 2013.

Szimbólumlexikonok a műelemzéshez: *Biblikus teológiai szótár* (szerk. LÉON-DUFOUR, Xavier), Szent István Társulat, Róma, 1976.; BIEDERMANN, Hans: Szimbólumlexikon. Corvina Kiadó, Bp., 1996.; *Szimbólumtár* (szerk. PÁL József – ÚJVÁRI Edit) Balassi Kiadó, Bp., 2005.; HOPPÁL Mihály – JANKOVICS Marcell – NAGY András – SZEMADÁM György: *Jelképtár*, Helikon Kiadó, Bp., 2004.